

Solidaritat: una escissió inevitable

Els demòcrata-cristians de fora i de dins de Solidaritat intenten crear un partit confessional amb el suport del cardenal Glemp. L'estratègia dels socialdemòcrates, en canvi, és quedar-se amb les sigles de Solidaritat.

Libert Ferri

El dilluns 28 d'agost, la centraleta telefònica del diari polonès La Gazeta, portaveu de Solidaritat, va quedar bloquejada per les trucades de protesta dels lectors. El detonant d'aquest episodi va ser un editorial del diari que criticava unes declaracions del cardenal Joseph Glemp, el primat de l'església catòlica polonesa. Glemp havia comentat d'una manera no gaire afortunada, i amb certs tics antisemites, el conflicte entre els jueus i la comunitat carmelita del camp d'extermini d'Auschwitz. La Gazeta, que dirigeix el socialdemòcrata i laic Adam Michnik, venia a dir al primat que no era oportú fer aquelles declaracions quan faltaven pocs dies per al 50 aniversari de la segona guerra mundial. Les trucades telefòniques a La Gazeta, a més de donar suport a Glemp, denunciaven «les desviacions filomarxistes i gens cristianes d'alguns dirigents destacats de Solidaritat».

Aquest episodi és l'evidència de les tensions cada vegada més fortes que hi ha entre els sectors demòcrata-cristià i socialdemòcrata de Solidaritat. Unes tensions fins ara esmorteïdes per la unitat d'acció necessària en el procés electoral i en les negociacions per a la formació de la coalició amb els partits Camperol i Democràtic.

Mazowiecki, el favorit de tots

Però ha estat precisament el procés de designació del nou cap del govern el fet que, inevitablement, ha tornat a deixar entreveure les divisions i les intrigues. La terna, la llista de tres noms que Lech Walesa va portar al president de la República, el general Jaruzelski, tenia d'entrada un perdedor: Jacek Kuron. Era impensable que Kuron, ex-militant del partit comunista, dissident perseguit durant 25 anys i, amb tot, un ideòleg que continua inspirant-se en Marx, fos nomenat primer ministre. El dilema estava, doncs, entre Bronislaw Geremek, un socialdemòcrata laic i també ex-comunista, i Tadeusz Mazo-



'Solidaritat', patrimoni de tota l'oposició.

wiecki, un demòcrata-cristià de tota la vida lluitador en la clandestinitat i alhora home de confiança de l'Església. Segons tots els indicis, es pot dir que Mazowiecki ha estat nomenat primer ministre perquè era, també, el millor candidat de totes les parts que intervenien en la designació: per a Jaruzelski i els comunistes, és més convenient *co-habitar* amb un demòcrata-cristià, un home de centre-dreta, que amb un socialdemòcrata com Geremek, que podria arribar a encapçalar una esquerra alternativa. I el POUP, ara com ara, vol continuar sent l'única esquerra, encara que hagi de canviar de programa i fins i tot de nom.

Així mateix, per a l'Església, és una garantia tenir al capdavant del govern una personalitat que va ser el funda-

dor del KIK, el club que aplega la intel·lectualitat catòlica de Polònia.

Per la seva banda, els influents nuclis demòcrata-cristians —tant els de Solidaritat-grup parlamentari o els de Solidaritat-sindicat, com les associacions religioses que fins fa poc col·laboraven amb els comunistes— veuen en el nomenament de Mazowiecki una oportunitat única per a fer de la democràcia cristiana la principal força política. De fet, poc abans de les eleccions parlamentàries, l'ex-conseller de Walesa i antic defensor de Kuron, l'advocat Sila-Nowicki, va anunciar la intenció de reconstruir el Partit del Treball demòcrata-cristià unificant tots els grups catòlics. I en plena campanya electoral alguns d'aquests sectors van anunciar que una de les seves primeres iniciatives parlamentàries seria presentar un projecte de llei de penalització de l'avortament, fet que els laics de Solidaritat han interpretat com una provocació.

Els partits s'acosten

Totes aquestes tensions fan preveure que no trigarà gaire temps l'escissió de Solidaritat com a coalició política. Quan s'obri la taquilla de registre dels partits polítics —és aquesta una de les missions del govern Mazowiecki— s'esdevindrà una onada d'intrigues.

Els socialdemòcrates aposten, de moment, pel manteniment de Solidaritat com a moviment polític unitari amb l'objectiu a llarg termini de quedar-se amb les sigles. Però si els demòcrata-cristians empenyen i formen el seu partit, no ho consentiran i exigiran als socialdemòcrates que les sigles Solidaritat, patrimoni de tota l'oposició, s'utilitzin només per a designar la central sindical lliure. Aleshores Geremek, Kuron, Michnik i companyia no podran fer altra cosa que acostar-se al seu vell amic, el professor Franz Joseph Lipski, que des de fa mesos intenta aplegar tots els socialdemòcrates sota l'epígraf de l'històric Partit Socialista de Polònia. L'enigma és l'opció que triaria Lech Walesa, que fins ara ha fet de frontissa entre tots dos corrents. □